

Sportnota

2016-2019

*Sport maakt
meedoen mogelijk*

Sportnota

2016-2019

Sport maakt meedoen mogelijk

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Inleiding en leeswijzer	6
1. Onze ‘sportieve missie’	7
2. Uitgangspunten voor het nieuwe beleid	8
3. Sportbeleid 2016-2019	10
Sport in de buurt	10
Vitale sportverenigingen	13
Sportaccommodaties	14
Talent voor sport	16
Sportief netwerken en communicatie	16
4. Uitvoeringsagenda	18
Tenslotte.. 10 smoezen om niet te sporten	20
Bijlagen	21
Evaluatie 2008-2016	21
Samenvatting onderzoeken	22

Voorwoord

In de samenleving is een omslag gaande die van grote invloed is op het veld van sport en bewegen. Allereerst blijft sport wat het altijd was: een bron van energie en gezondheid voor individuele sporters. Maar in een maatschappij waarin we verlangen en verwachten dat iedereen meedoet, heeft sport er een nieuwe dimensie bij gekregen.

Sport maakt meedoen mogelijk. Met een gezond en fit lichaam kun je nu eenmaal meer aan en zul je eerder actief deelnemen aan activiteiten. Sport leert ook hoe mensen onderling met elkaar omgaan, het leert doorzetten en verlies incasseren. Maar ook voor niet-sporters is sport belangrijk: kom kijken, ontmoet mensen, word vrijwilliger, geniet van evenementen. Sport geeft de beoefenaars en de toeschouwers gelegenheid om mee te doen in de samenleving.

We willen via het sportbeleid in deze nota inwoners stimuleren om te sporten en te bewegen en een gezonde leefstijl aan te houden. We hebben vijf pijlers benoemd die ons sportbeleid ondersteunen: sport in de buurt, vitale sportverenigingen, sportaccommodaties, talent voor sport, en sportief netwerken en communicatie. Daarbij verliezen we specifieke doelgroepen niet uit het oog; u komt ze tegen in deze nota. Het is onze wens dat u ze in toenemende mate ook tegenkomt op het veld, achter het schaakbord en in de sportzaal.

Om uitvoering te geven aan ons beleid is geld nodig. Dat is er. Maar meer nog dan financiën, is samenwerking nodig voor de uitvoering van ons beleid. We zijn blij met de inzet van vele verenigingen, de Beverwijkse Sportraad en anderen. We hebben hen betrokken bij de voorbereiding op deze nota. Ze hebben aangegeven de schouders er onder te willen zetten.

Inleiding en leeswijzer

Beverwijk heeft maar liefst 60 (niet-commerciële) sportverenigingen, die samen 30 verschillende soorten sport aanbieden. Een flink aantal sportverenigingen geeft aan dat ze zich bewust zijn van het toegenomen belang van sport in de samenleving. Ze willen in meerderheid graag betrokken worden bij de uitvoering van het nieuwe sportbeleid van de gemeente.

Dat sluit aan bij de wens van het college om beleid te maken samen met het veld. We willen ruimte geven aan initiatieven van inwoners, organisaties en verenigingen. Dat past bij de huidige samenleving waarin de overheid een andere rol krijgt. De gemeente Beverwijk vervult steeds meer een regisserende, stimulerende en ondersteunende rol. Wat blijft is onze taak om voldoende faciliteiten te bieden in onze gemeente en ervoor te zorgen dat deze bereikbaar en bruikbaar zijn voor alle inwoners.

Het uitgangspunt van het beleid is tweeledig. Allereerst willen we inwoners stimuleren om in beweging te komen of in beweging te blijven. Dat is van positief belang voor de mentale en fysieke gezondheid. Ten tweede is sport een verbindende factor. Het draagt bij aan de sociale samenhang, het meedoen van inwoners in de samenleving, het aanleren van normen en waarden.

Traditioneel sportbeleid gaat uit van de intrinsieke waarde van sport. Dat wil zeggen dat sport een doel op zichzelf is, het is in beginsel gewoon leuk om te doen. Sporten brengt spanning en ontspanning, competitie, een gezond lichaam (met af en toe een blessure op de koop toe) en daagt uit tot prestaties, al dan niet op olympisch niveau.

Naast de intrinsieke waarde van sport is er in toenemende mate aandacht voor de instrumentele waarde die sport heeft op een breed maatschappelijk terrein. Mensen die

sporten en bewegen lopen minder kans om (te) dik te worden, blijven vitaler, voelen zich beter en dat komt weer tot uitdrukking in hun gedrag. Sport brengt mensen samen. En of dat nu op de vereniging, het fitnesscentrum, in de wijk of op school is: sport leidt tot een actieve(re) deelname aan de samenleving. En nergens vallen verschillen tussen bevolkings- en leeftijdsgroepen zo eenvoudig weg als bij het kijken naar of deelnemen aan sport.

sportknowhow.nl/achtergronden

In deze nota laten wij zien waar wij met het sportbeleid naar toe willen in de komende jaren.

Om te beginnen formuleren we onze missie. In hoofdstuk 2 volgen de uitgangspunten voor het nieuwe beleid. Hoofdstuk 3 behandelt de speerpunten van het beleid voor de komende jaren. Het beleid wordt hier uitgewerkt langs een vijftal sporen, de pijlers voor het beleid in de komende periode, en voorzien van actiepunten. Tenslotte worden de actiepunten samengevat en van een planning voorzien in hoofdstuk 4, Uitvoeringsagenda.

Als bijlage vindt u een terugblik op de periode sinds het verschijnen van het laatst vastgestelde beleidsplan Beverwijk Vitaal en Sportief (bijlage 1, Evaluatie 2008- 2016).

Deze nota is tot stand gekomen in gesprek met de sportverenigingen, de Sportraad, de Stichting Sportaccommodaties Beverwijk, de buurtsportcoaches en anderen. Inwoners zijn door middel van enquêtes bevraagd naar hun wensen en behoeften op sportgebied. Speciale aandacht is daarbij besteed aan leerlingen van basisscholen en aan de mogelijkheden voor mensen met beperkingen (zie voor een samenvatting bijlage 2).

De samenwerking met maatschappelijke partners willen wij in de toekomst verder uitbreiden en bestendigen.

1. Onze 'sportieve missie'

Het college wil met het Beverwijkse sportbeleid 2016-2019 aansluiten bij de ontwikkelingen in het sociaal domein. Het sportbeleid is er voor alle inwoners van de gemeente Beverwijk.

Missie

Onze missie is het stimuleren van sport en bewegen onder al onze inwoners. Sport is een goede manier om een gezonde leefstijl te bevorderen en om mee te doen in de samenleving. In het collegeprogramma geven we aan dat we het belangrijk vinden dat de jeugd gezond leeft en haar talent ontwikkelt. Sport, spel en cultuur zien we hierbij als belangrijke hulpmiddelen. Sport draagt bij aan sociale binding in de buurt.

Sport is van waarde, via verenigingen of in ongeorganiseerd verband. Het is gewoon leuk om te doen, brengt spanning en ontspanning, competitie en samenwerking, draagt bij aan een gezond lichaam en daagt uit tot prestaties. We willen dat sport toegankelijk is voor iedereen. Daarnaast zien we sport als een belangrijk middel dat bijdraagt aan de uitdagingen die er liggen in het sociaal domein: meedoen, gezond leven, talent ontwikkelen en zelfredzaam zijn.

Tenslotte is er de wens (en ook noodzaak) om als bestuur dichtbij de inwoners te staan.

We doen het samen met organisaties, verenigingen en inwoners, dichtbij huis en met oog voor lokale initiatieven. Maar we verliezen de regionale ontwikkelingen daarbij niet uit het oog.

2. Uitgangspunten voor het nieuwe beleid

De samenleving in het algemeen maakt een omslag naar meer (beroep op) eigen kracht en meer initiatieven vanuit de samenleving. Deze omslag is al enige jaren gaande. De omvorming naar de participatiesamenleving heeft effect op vele beleidsvelden. Ook bij het formuleren van het sportbeleid is het een factor van belang. We willen inwoners in staat stellen om een gezonde leefstijl te volgen en om mee te doen. Dan moeten sport en bewegen laagdrempelig en toegankelijk zijn.

Nieuw rol sport

De Rijksoverheid heeft enkele jaren geleden de decentralisaties in gang gezet, het overhevelen van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk naar gemeenten. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor steeds meer activiteiten binnen 'het sociaal domein', oftewel voor allerlei zaken die rondom inwoners spelen. Publieke gezondheid, zorg en welzijn, maatschappelijke ondersteuning, zaken rondom het inkomen, onderwijs, sport, jeugd en kunst en cultuur. Dit sociaal domein krijgt steeds meer gewicht, omdat het accent in de samenleving steeds meer ligt op meedoen.

Door de kanteling in de samenleving is de focus meer komen te liggen op preventie. Voorkomen is beter dan genezen, geldt ook hier. Onder andere deelname aan sport is hierin een belangrijke factor: sport mee, geniet, blijf fit, ontmoet anderen. We willen het beleidsveld sport waar mogelijk koppelen aan andere beleidsvelden, waarin het ook draait om meedoen, actief blijven en bijdragen aan de samenleving.

Sportverenigingen zijn hierin belangrijke medespelers, maar dat is wel een nieuwe rol voor ze. Er is nog wel wat voor nodig om die rol te kunnen waarmaken. Communicatie

is een eerste en belangrijke factor om dit in beweging te zetten. Wat speelt er, wat zijn de mogelijkheden, wat is er nodig? Daarover moeten we het gesprek aangaan.

In de beleidsnotitie uit 2008: Beverwijk Sportief en Vitaal werd al de basis gelegd voor het inzetten van sport als middel om bij te dragen aan de uitdagingen die er liggen in het sociaal domein. We richten ons nu nog meer op het stimuleren van de eigen kracht. De kanteling en de transformatie zijn ingezet en vragen om een actueel sportbeleid. De nieuwe sportnota bouwt voort op het fundament dat in de afgelopen jaren is gelegd.

De (veranderende) rol van de gemeente

Veel partners op het terrein van sport werken volledig zelfstandig met de inzet van vrijwilligers, betaalde krachten, landelijke bonden of ondersteunende organisaties. De gemeente hoeft hiervoor geen beleid te maken. In andere situaties is de gemeente wel aan zet. Het publieke aspect houdt men hierbij dan vooral voor ogen waar het de beschikbaarheid, toegankelijkheid, veiligheid en bereikbaarheid van accommodaties betreft of als het gaat om de deelname van kwetsbare groepen uit de samenleving. Hierin neemt de gemeente afhankelijk van de situatie verschillende rollen aan.

1e Faciliteren

Het ondersteunen en investeren in de sportinfrastructuur. Het gaat hierbij met name over het onderhoud en de realisatie van sportaccommodaties, maar ook de buitenruimte en speelplekken kunnen daarbij worden gerekend. Faciliteren heeft betrekking op de ondersteuning van sportverenigingen, maar ook van het ongeorganiseerde sporten.

2e Stimuleren

Het uitdagen en stimuleren van een sportnetwerk om bij te dragen aan de gemeentelijke doelstellingen. Bijvoorbeeld door middel van activiteiten, tijdelijke (sport-)impulsen of inspiratie-bijeenkomsten.

3e Verbinden

We brengen netwerken en samenwerking tot stand tussen verschillende beleidsterreinen, organisaties en

sportaanbieders waarmee de gemeentelijke doelstelling wordt nagestreefd. Aandacht is er speciaal voor het versterken van de eigen kracht door deze te verbinden aan sport- en beweeginitiatieven.

4e Regisseren

Daar waar nodig zal ook de regisserende rol aangenomen worden om samenwerking en afstemming te realiseren. Een voorbeeld is de regie in het werk met buurtsportcoaches (zie hoofdstuk Sportbeleid, sport in de buurt).

Aandacht voor doelgroepen: jeugd, ouderen en mensen met beperkingen

Het sportbeleid in onze gemeente is gericht op alle inwoners. Daarbinnen besteden we ook aandacht aan enkele specifieke doelgroepen. Dat doen we omdat bij die doelgroepen specifieke vraagstukken leven.

Met een gezonde leefstijl en goede ontwikkeling van lichaam en geest leg je de basis voor een gezond en gelukkig leven. Je kunt niet vroeg genoeg beginnen met het aanleggen van dit fundament. Daarom willen wij kinderen en jongeren stimuleren om te sporten en te bewegen, al dan niet in verenigingsverband.

De sportdeelname onder ouderen blijkt in Beverwijk relatief hoog en dat is een goed teken. Tegelijk stellen we vast dat de vergrijzing toeneemt; ouderen vormen relatief gezien een steeds groter deel van onze inwoners. Ouderen blijven ook steeds langer zelfstandig wonen, waarbij het belangrijk is dat hun sociale contacten in stand blijven. Ook de preventieve functie van sport en beweging voor de gezondheid is en blijft een belangrijke factor. Dit is reden om ouderen niet uit het oog te verliezen in het opstellen van sportbeleid.

Voor iedereen geldt dat sporten en bewegen de gezondheid en de vitaliteit bevorderen. Voor mensen met een beperking is het zo mogelijk nog belangrijker en het is minder vanzelfsprekend dat zij aanbod vinden dat bij hen past. Daarom besteden wij in deze sportnota aandacht aan deze specifieke doelgroep.

Het is niet mogelijk om in algemene termen de mensen te karakteriseren die in aanmerking komen voor aangepaste sporten. De beperkingen zijn verschillend van aard (lichamelijk, verstandelijk, auditief, visueel, psychisch) en de mate waarin de beperking hinder oplevert ook. Dat maakt het bereiken van de doelgroep lastig. Die is niet heel groot, verspreid en divers.

Hoe gaan we sporten en bewegen voor alle inwoners, maar speciaal voor deze doelgroepen aantrekkelijk en toegankelijk maken?

In het volgende hoofdstuk wordt het sportbeleid 2016-2019 beschreven en vertaald in actiepunten. Dat gebeurt aan de hand van thema's, de vijf pijlers voor het beleid: sport in de buurt, vitale sportverenigingen, sportaccommodaties, talent voor sport en sportief netwerken en communicatie. Bij alle thema's bekijken we hoe we sporten en bewegen kunnen stimuleren voor alle inwoners. En daarnaast naar wat er nog extra nodig is voor de genoemde doelgroepen.

Zo is Beverwijk in 2014 gestart met de inzet van buurtsportcoaches. Zij bevorderen sporten en bewegen in de buurt met speciale aandacht voor de genoemde doelgroepen. Door contact te leggen met scholen kunnen zij gericht kinderen en jongeren bereiken. We willen onderzoeken of een jeugdsportpas kan stimuleren om te gaan sporten en lid te worden van een vereniging. Wanneer de kosten een probleem zijn, kent Beverwijk al het Jeugdsportfonds. Kinderen uit gezinnen met een minimum inkomen kunnen daardoor toch lid worden van een sportvereniging en sportkleding kopen. Maar we kijken ook naar de schoolsport.

De buurtsportcoaches hebben ook gericht aandacht voor de doelgroep ouderen. Ook daar liggen kansen door het bewegen dicht bij huis te stimuleren, bijvoorbeeld wandelactiviteiten. Maar ook het sport- en beweegaanbod op diverse locaties kan wellicht verbreed worden. Hier ligt samenwerking met welzijns- en zorginstellingen of met de Sociale teams voor de hand.

Voor mensen met beperkingen gaan de gedachten vaak als eerste uit naar toegankelijkheid van voorzieningen. Maar er is meer nodig dan fysieke toegankelijkheid. Samen met de gemeente Heemskerk zijn we van start gegaan met de buurtsportcoach aangepast sporten. Zij brengt het aanbod in kaart in beide gemeenten en helpt degenen die op zoek zijn naar een bepaald aanbod. De functie wordt/is gaandeweg verder ingevuld met onder andere advies aan verenigingen.

Het bovenstaande is een greep uit de plannen voor de komende jaren, gericht op de doelgroepen. In het volgende hoofdstuk komt dit (en meer!) aan de orde, wordt het beleid beschreven en daarna vertaald in een uitvoeringsagenda.

3. Sportbeleid 2016-2019

Dit hoofdstuk beschrijft wat we met sportbeleid voor ogen hebben: het stimuleren van onze inwoners om te sporten en te bewegen. Sport draagt bij aan gezondheid en vitaliteit. Bovendien heeft sport een rol in de samenleving. Het is een middel om inwoners in staat te stellen om mee te doen.

In dit hoofdstuk werken we dat concreter uit. Hoe gaan we daar handen en voeten aan geven? Dat willen we doen langs een vijftal sporen, de vijf pijlers voor het beleid van 2016-2019:

- Sport in de buurt
- Vitale sportverenigingen
- Sportaccommodaties
- Talent voor sport
- Sportief netwerken en communicatie

Hierna werken we de pijlers uit en geven actiepunten aan. Vooraf stellen we dat het een goede zaak is om de effecten van gemeentelijk beleid te kunnen meten. Dat is niet op alle punten wenselijk en mogelijk. Sportdeelname is echter te meten, zoals ook in 2015 is gebeurd. We stellen voor om in 2019 opnieuw een dergelijk onderzoek te laten uitvoeren.

Sport in de buurt

Laagdrempelig

De gezonde keuze moet ook een makkelijke keuze zijn. Wanneer mensen gemakkelijker kunnen sporten en bewegen, bijvoorbeeld door aansluiting te zoeken bij werk, school of het veldje om de hoek, worden zij gestimuleerd in een actieve en gezonde leefstijl.

Bewegen en gezondheid

In de Nota lokaal gezondheidsbeleid 2013-2016 is specifiek

voor Beverwijk een aantal speerpunten genoteerd waaronder het terugdringen/preventie van overgewicht en het tegengaan van depressie en eenzaamheid. Sporten en bewegen hebben een bewezen positief effect op deze gezondheidsaspecten. Door sporten en bewegen te stimuleren willen we jong en oud de kans bieden om een goede gezondheid te verkrijgen of te behouden. Voor de gemeente is met name een rol weggelegd waar het gaat om het stimuleren en ondersteunen van kwetsbare groepen, voor wie deelname geen vanzelfsprekendheid is.

In 2016 wordt regionaal nieuw gezondheidsbeleid ontwikkeld. De GGD Kennemerland is gevraagd om dit in samenwerking met de gemeenten te doen. Daarbij zal ook aandacht zijn voor lokale speerpunten per gemeente. Psychische gezondheid en gezond gewicht blijven belangrijke thema's.

In dit verband kunnen we nog het programma Gezond In De Stad benoemen. Met dit programma stimuleert het Ministerie VWS gemeenten om gezondheidsachterstanden te bestrijden met een lokale aanpak. Ook Beverwijk ontvangt hiervoor een financiële bijdrage. We willen hierbij de verbinding leggen met sport en beweging.

Bewegen in de openbare ruimte

Sport en bewegen in de buurt heeft voor jonge inwoners een vanzelfsprekend verband met buiten spelen. De beschikbaarheid van speelplekken is hierin een factor van belang. Sport- en spelactiviteiten door de welzijnsorganisaties, het Johan Cruyff Court, speeltuinen: Beverwijk heeft al het nodige in de aanbieding.

Ongeorganiseerd sporten is ook in onze gemeente de meest populaire vorm van sport, zo blijkt uit het onderzoek van Bureau Ne9eN (2015), zie bijlage 2. Hieronder vallen een balletje trappen, hardlopen, de sportscholen voor fitness, vechtsport en dergelijke, maar ook de stevige wandeling en een eind fietsen, alleen of met anderen. Een groot deel van het ongeorganiseerd sporten speelt zich daarmee af in de openbare ruimte.

Hier ligt een duidelijke relatie met het begin dit jaar vastgestelde Speelruimteplan, 'Beverwijk speelt buiten'. Met het speelruimteplan wil de gemeente zich de komende jaren vooral richten op aantrekkelijke speelplekken centraal in de

wijk. Hierbij wordt extra aandacht besteed aan jongeren en ouderen, aan sporten, bewegen en ontmoeten. Speel-/ sporttoestellen en/of meubilair worden hierop aangepast. Dit voornemen sluit naadloos aan bij de behoeftes die in het sportdeelnameonderzoek naar voren zijn gekomen over voorzieningen in de openbare ruimte. De gemeente kan het bewegen in de buitenruimte stimuleren door sport- en spelvoorzieningen te realiseren op centrale (speel-)plekken en deze te verbinden met wandel- en hardlooproutes. Zo ontstaat een netwerk van sport- en beweegmogelijkheden.

Buurtsportcoaches

Het landelijk programma 'Sport en Bewegen in de Buurt' voorziet onder andere in de financiering van een deel van de inzet van buurtsportcoaches. Ook onze gemeente participeert in deze regeling. Op moment van schrijven van deze nota zijn 4 buurtsportcoaches actief (ca. 2,7 fte). Gemeenschappelijk doel is het bevorderen van participatie door sporten en bewegen in de buurt. Daarnaast hebben zij in hun activiteiten elk eigen speerpunten. De regeling heeft een duurzaam karakter gekregen. De middelen worden structureel ter beschikking gesteld.

Buurtsportcoaches zijn 'de spin in het web' als het gaat om het stimuleren van sporten en bewegen, het ontsluiten en bekend maken van aanbod en het leggen van verbindingen. Voor de pijler 'Sport in de buurt' hebben de buurtsportcoaches dan ook een belangrijke rol. Eerst om te signaleren en te ontwikkelen. Daarna om gelegde verbindingen te bestendigen. We zullen hier de komende jaren veel aandacht aan besteden.

De buurtsportcoaches richten zich op verschillende doelstellingen. Eén van de buurtsportcoaches richt zich met name op het uitwerken en leggen van verbindingen tussen partijen op het strategische niveau. Twee anderen zijn in de wijk aan de slag. Voorbeelden zijn het stimuleren van een gezonde leefstijl en sportdeelname onder kinderen, jongeren en ouderen en het terugdringen van overgewicht onder kinderen in een aantal wijken. Dit gebeurt in samenwerking met onder andere de GGD, Stichting Welzijn en andere (zorg-) instellingen. Ook de samenwerking met, en ondersteuning van, basisscholen en sportverenigingen krijgen de nodige aandacht, en sociale cohesie en persoonlijke ontwikkeling van jongeren.

Coach aangepast sporten

Tenslotte is een buurtsportcoach werkzaam als coach aangepast sporten. Hier hebben Beverwijk en Heemskerk de handen ineen geslagen; de coach aangepast sporten voert activiteiten uit voor beide gemeenten. Ook voor mensen met een beperking (lichamelijk, verstandelijk, psychisch,

auditief en visueel) willen we de mogelijkheid om te sporten en te bewegen zoveel mogelijk toegankelijk maken. Een eerste stap daartoe is het in kaart brengen welk sportaanbod er is, het aanbod waar mogelijk uit te breiden, het aanbod bekend te maken en waar nodig sporter met een beperking te begeleiden naar het aanbod. Ook in de informatievoorziening over andere zaken valt veel te winnen: welke hulpmiddelen kun je aanvragen, hoe zit het met vervoer? De coach aangepast sporten legt contacten met verenigingen en onder andere het Gehandicaptentplatform Beverwijk.

Mooi voorbeeld...

De coach aangepast sporten heeft haar thuisbasis in revalidatiecentrum Heliomare. Hier is een schat aan expertise beschikbaar. In dit olympisch jaar organiseert Heliomare voor de tweede keer Heliolympics. Dit is een mooi evenement, toegankelijk voor iedereen en waar belangstellenden kennis kunnen maken met aangepaste sporten. Voor de ongeveer 1.000 leerlingen van Heliomare in de regio (speciaal onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs) is er tijdens Heliolympics een gevarieerd programma. Heliomare werkt hierbij samen met organisaties en verenigingen in het sportieve hart van Beverwijk. Mede hierdoor, en door het werk van de sportcoach, krijgt aangepast sporten steeds meer voet aan de grond.

Diverse initiatieven

Deels op initiatief van particulieren of buurtcentra, deels op initiatief van de buurtsportcoaches (zie hiervoor), zijn er ook activiteiten voor ouderen. Aangepaste gymnastiek, wijkwandelen of koersbal: ook ouderen zijn op zoek naar mogelijkheden voor sport in de buurt. Initiatieven vanuit de samenleving, gericht op sport en verbinding, zijn er op grote en kleine schaal. Een deel ervan pikt de buurtsportcoach op, een deel ontwikkelt zich geheel op eigen kracht.

Mooi voorbeeld...

Het initiatief Sportdorp Wijk aan Zee maakt gebruik van ondersteuning door de landelijke regeling Sportimpuls. De subsidie wordt verleend aan maximaal 20 projecten van sportaanbieders, waarvoor Sportdorp Wijk aan Zee dus ook is geselecteerd. Sportdorp Wijk aan Zee is een initiatief vanuit de samenleving. Het doel is om de inwoners actiever te betrekken bij sport en bewegen en zo bij te dragen aan een duurzame vitale kern, aldus de projectomschrijving.

We signaleren dat er steeds meer initiatieven komen vanuit de samenleving om maatschappelijke initiatieven te ontplooiën in onze gemeente.

Tegemoetkoming

Soms is gebrek aan geld de oorzaak dat volwassenen en kinderen niet kunnen meedoen aan maatschappelijke activiteiten en dus aan sport. De gemeente biedt daarvoor al geruime tijd voorzieningen aan minima (en de kinderen van de minima). Inwoners met een minimum inkomen kunnen gebruik maken van een vergoeding voor 'sociaal culturele activiteiten'. Met het Minimabeleid wil de gemeente voorkomen dat mensen afglijden naar sociale uitsluiting en armoede. Jeugd is hierbij een speerpunt, maar ook de groep ouderen heeft de aandacht.

Ook is het Jeugdsportfonds opgestart als voorliggende voorziening binnen de regeling 'maatschappelijke participatie van kinderen' in het minimabeleid 2015. Het Jeugdsportfonds wil kinderen van financieel minder draagkrachtige gezinnen de kans bieden om te gaan sporten. De financiële steun vanuit het Jeugdsportfonds komt direct ten goede aan het kind, wordt alleen verstrekt als het kind daadwerkelijk gaat bewegen en is toereikend om lid te worden van een sportorganisatie en/of om sportkleding te betalen. De regeling bleek meteen na opstart een groot succes zodat de gemeentelijke inleg nog verruimd is.

Zwemmen

Een punt van aandacht betreft het zwemmen. Kunnen meedoen aan sport is belangrijk. Dat willen we stimuleren en waar financiële aspecten een rol spelen kan de gemeente daarin ondersteunen. Bij zwemmen speelt nog een extra aspect een rol en dat betreft de zwemveiligheid. Het percentage kinderen in Beverwijk en Wijk aan Zee dat de basisschool verlaat met een zwemdiploma A is hoog. Niettemin is een kleine groep onvoldoende zwemvaardig. We streven ernaar dat alle kinderen een zwemdiploma behalen/zwemvaardig zijn, ook bijvoorbeeld de kinderen van (toekomstige) nieuwkomers. Daarom zullen we onderzoeken welke maatregelen daarvoor nodig zijn. Het is belangrijk om deze groep meer gericht te benaderen en om te monitoren of de financiële regelingen voldoende ondersteuning bieden.

De volgende acties worden benoemd voor de pijler 'Sport in de buurt'

Actie: We willen ervoor zorgen dat de buitenruimte jong en oud uitnodigt om te bewegen en te sporten. Dat doen we door sport- en spelvoorzieningen te realiseren op centrale (speel-) plekken in de wijken en ook door ruimte te geven aan informele speelplekken (trapveldjes). Daarnaast willen we wandel- en hardlooppistes met elkaar verbinden. Zo ontstaat een netwerk van sport- en beweegmogelijkheden.

Actie: Er moet aandacht zijn voor zowel het georganiseerde als het ongeorganiseerde sporten, en met name voor het bewegen en sport en spel voor kinderen. De inzet van de buurtsportcoaches willen we voortzetten, monitoren en waar nodig bijsturen om sport en bewegen onder de aandacht te brengen.

Actie: De coach aangepast sporten waar mogelijk te ondersteunen in het werk, bijvoorbeeld door het aanbod bekend te maken via diverse kanalen. Dat kan bijvoorbeeld via de gemeentelijke website, social media, de gemeentelijke informatie in Nieuwsblad De Kennemer, via informatie aan de sportverenigingen en sportscholen.

Actie: Het stimuleren of ondersteunen van initiatieven van inwoners, organisaties en verenigingen op gebied van sporten en bewegen. De buurtsportcoaches kunnen een rol spelen bij de ondersteuning van de organisatie, ook kan gedacht worden aan middelen als communicatie rondom een activiteit of subsidieverlening.

Actie: Gezinnen en individuele personen met een minimum inkomen kunnen een beroep doen op een financiële tegemoetkoming om te kunnen deelnemen aan sport. In de praktijk blijkt dat sommigen het moeilijk vinden om de aanvraag in te vullen. De buurtsportcoaches en de Sociale teams kunnen informatie geven over de mogelijkheden en helpen met de aanvraag. In overleg met de betrokkenen geven we invulling aan dit punt.

Actie: We willen dat alle kinderen die de basisschool verlaten voldoende zwemvaardig zijn. In samenspraak met de scholen onderzoeken we hoe we de groep kinderen in beeld krijgen die nog geen diploma hebben, hoe we hen (hun ouders) kunnen stimuleren en ondersteunen om zwemles te volgen.

Vitale sportverenigingen

Zicht op de omgeving

Een vitale sportvereniging is een actieve club met hart voor de buurt. Ze zet haar kernkwaliteiten niet alleen in voor eigen (sport-)leden, maar ook voor de samenleving. Een vitale sportvereniging biedt een doorlopend sport- en activiteiten aanbod aan dat bijdraagt aan het welzijn, de gezondheid en de participatie van inwoners in haar directe omgeving. Dit is een nieuwe rol voor de sportverenigingen. Een aantal verenigingen in Beverwijk heeft uitgesproken die rol op zich te willen nemen. Een aantal daarvan stelt ook daarbij (enige) ondersteuning te verwelkomen.

Maatschappelijke rol uitbreiden

Wat kan een sportvereniging betekenen voor de (participatie-)maatschappij? Bijvoorbeeld voor mensen met beperkingen of andere groepen voor wie meedoen niet altijd vanzelfsprekend is, zoals de hiervoor al genoemde minima (of specifiek kinderen die opgroeien in armoede) of ouderen. Of speciale groepen als (kinderen van) vluchtelingen en statushouders. Veel sportverenigingen zien dat de rol van sport en sportverenigingen verandert en geven aan dat zij graag een maatschappelijke rol vervullen of uitbreiden.

Samenwerking

Tegelijkertijd geven zij aan dat ze belemmeringen ondervinden om die rol daadwerkelijk te vervullen. Ondersteuning door de gemeente (financieel, opbouw kader en/of kennis delen vanuit de gemeente) is gewenst, maar de verenigingen geven aan dat ze zelf ook een schat aan ervaring en kennis hebben die ze onderling nog veel meer kunnen delen. Er wordt al samengewerkt met partners als Stichting MEE, Heliomare, de vrijwilligerscentrale en Sportservice NH. De buurtsportcoach is bij veel verenigingen nog relatief onbekend.

In juni 2015 verscheen het rapport van een onderzoek dat onder de Beverwijkse sportverenigingen is gehouden (zie ook bijlage 2). Daar aan gekoppeld verscheen ook het adviesrapport met een aantal aanbevelingen: inzet buurtsportcoaches, positionering Beverwijkse Sportraad en de banden aanhalen met de sportverenigingen. Voor het laatste is een eerste aanzet gegeven door de verenigingen uit te nodigen voor een Ronde Tafel Conferentie in het najaar van 2015 bij de presentatie van de onderzoeksresultaten.

Vrijwilligers

Zoals over de hele breedte van het verenigingsleven en vrijwilligerswerk, heeft ook een deel van de sportverenigingen

moeite om nieuwe leden of nieuwe vrijwilligers te werven. Sommige verenigingen houden met moeite het hoofd boven water door teruglopende financiën. Het is zinvol om de problemen samen met de verenigingen in kaart te brengen. En gezamenlijk te kijken naar oplossingen of ondersteuningsmogelijkheden. Kennis bundelen en kennis delen, sterker staan door samenwerking of komen tot grotere verenigingen, krachten bundelen bij inkoop, efficiënter gebruik van accommodaties. Het zijn mogelijkheden die we met de verenigingen en de Sportraad willen onderzoeken en verkennen om verenigingen gezond te houden.

Mooi voorbeeld...

Als uitvloeisel van de Ronde Tafelconferentie hebben de sportverenigingen op Sportpark Adrichem de koppen bij elkaar gestoken. De Tafel van Adrichem is een samenwerkingsverband van de sportverenigingen BVV De Kennemers, RKVV DEM, CVV Jong Hercules en SV Beverwijk. De doelstelling is om samen op te trekken ter versterking van de verenigingen.

Sportpas

De invoering van een jeugdsportpas kan een mogelijkheid zijn om kinderen en jongeren te stimuleren om lid te worden van een vereniging. Misschien is ook een sportpas mogelijk die niet aan leeftijd gebonden is. Het mes snijdt aan twee kanten. Sportverenigingen komen zo in contact met sporters die zich mogelijk aansluiten, sporters krijgen de kans om kennis te maken en te onderzoeken wat bij hen past. Zo'n sportpas, of sport- en cultuurpas, is al vaker genoemd en de moeite waard om te onderzoeken. Daarbij is het financiële aspect een factor van belang. Een te onderzoeken optie is om de jeugdsportsubsidie, die verenigingen op dit moment zonder tegenprestatie ontvangen voor ieder lid van 18 jaar of jonger, in te gaan zetten als een meer gerichte stimuleringsubsidie voor sportdeelname door jong en oud.

Sportraad ondersteunt

Om sportverenigingen te ondersteunen om zich te ontwikkelen in de nieuwe rol, kan de Beverwijkse Sportraad een grote rol spelen. De Sportraad bestaat sinds 1966 en bestaat dit jaar (2016) 50 jaar. De Sportraad telt momenteel 30 leden (verenigingen), waaronder vrijwel alle grote clubs. De rol van de Sportraad is het vertegenwoordigen van de belangen van de verenigingen naar de politiek én het ondersteunen van de verenigingen. De Sportraad beraadt zich momenteel op het intensiveren en verbeteren van haar rol.

De volgende acties worden benoemd voor de pijler 'Vitale sportverenigingen'

Actie: We willen de communicatie met de verenigingen blijvend vormgeven. In overleg met de Beverwijkse Sportraad zoeken we hiervoor een goede manier. Om te beginnen ontvangen alle sportverenigingen in Beverwijk en Wijk aan Zee een uitnodiging voor de presentatie van het actuele Beverwijkse sportbeleid én een uitnodiging om actief deel te nemen aan de uitvoering daarvan.

Actie: De Beverwijkse Sportraad is een waardevolle partner in (de uitvoering van) het sportbeleid. De Sportraad beraadt zich op het intensiveren van haar rol, met name bij het ondersteunen van de sportverenigingen in Beverwijk en Wijk aan Zee. We zullen overleg voeren met de Sportraad over de wensen en mogelijkheden.

Actie: Gezonde verenigingen zijn van groot belang voor het Beverwijkse sportklimaat. Samen met de verenigingen en de Sportraad onderzoeken en verkennen we de situatie. Welke knelpunten ervaren zij en wat hebben zij nodig om goed te kunnen (blijven) functioneren? Daarbij betrekken we de buurtsportcoaches.

Actie: Het vinden en binden van vrijwilligers is (ook) bij veel sportverenigingen een uitdaging. We vragen de Beverwijkse Sportraad om het onderwerp vrijwilligersbeleid bij sportverenigingen op de agenda te houden. Daarbij wordt de verbinding gezocht met het lokale vrijwilligerssteunpunt en andere organisaties die kunnen bijdragen aan deskundigheidsbevordering op allerlei gebied.

Actie: We onderzoeken de invoering van een sportpas, of sport-/cultuurpas, voor de jeugd of in het algemeen. Het onderzoek richt zich op wenselijkheid, organisatie en financiën. We betrekken hierbij de verenigingen en culturele organisaties.

Sportaccommodaties

Infrastructuur

Sportaccommodaties zijn onderdeel van de infrastructuur van Beverwijk. Ze geven onze inwoners de mogelijkheid om tal van sporten in een professionele en veilige omgeving te beoefenen. Onze sportaccommodaties zijn voor veel verenigingen een primaire voorwaarde om te kunnen bestaan.

MGOIP

In het MGOIP (Meerjarig groot onderhoud en investeringsplan) is in beeld welke investeringen de gemeente moet doen voor het noodzakelijke groot onderhoud en vervanging van voorzieningen. Het MGOIP is vastgesteld voor de periode 2014-2017. In 2017 wordt een nieuw MGOIP uitgewerkt voor de periode 2018-2021. Dit plan zal als voorstel in 2017 aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Ten behoeve van het opstellen van het MGOIP 2018-2021 zullen we een analyse maken van de accommodaties met betrekking tot kosten, gebruik, bezettingsgraad en tarieven om een goede besluitvorming ten aanzien van investeringen te onderbouwen.

Multifunctioneel gebruik

De afgelopen jaren is al ingezet op multifunctioneel gebruik van de sportaccommodaties. Bijvoorbeeld door scholen (basis- en voortgezet onderwijs) en naschoolse opvang. We willen het multifunctioneel gebruik van de accommodaties in de toekomst waar mogelijk vergroten. Gedacht kan worden aan samenwerking met zorg- en welzijnsinstellingen. Ook voor senioren, een specifieke doelgroep in deze sportnota, liggen er kansen. Multifunctioneel gebruik verhoogt de gebruiksmogelijkheden van accommodaties. Dat kan een bijdrage leveren aan de (financiële) exploitatie. De Stichting Sportaccommodaties IJmond (SSIJ), die de sportaccommodaties beheert en onderhoudt, streeft uit oogpunt van exploitatie naar een optimale bezetting. Doelstelling is gelegenheid bieden om te sporten tegen een betaalbare prijs. Maar belangrijk is ook dat het maatschappelijk rendement van de accommodaties wordt vergroot. SSIJ kan daarin kansen signaleren en in samenspraak met de gemeente kansen benutten.

Sportcampus

Het bovenstaande sluit aan op het signaal dat de vorming van een sportcampus wellicht voordelen biedt. Met de sportvelden in park Overbos en het sportpark Adrichem heeft Beverwijk een unieke accommodatie in het hart van de stad. Deze zijn op een unieke manier verbonden met het nieuw ontwikkelde recreatie- en sportgebied van het Aagtenbos. In fysieke zin wordt de verbinding verder versterkt door de aanleg van een fietstunnel in het verlengde van de Aagtendijk. Door deze verbinding ook programmatisch te versterken door meer onderling gebruik, meer uitwisseling, meer samenwerking, zou het geheel van sportlocaties het elan van een sportcampus kunnen krijgen.

Toegankelijk

De toegankelijkheid voor gehandicapten van de Beverwijkse sportaccommodaties kreeg de afgelopen jaren de nodige aandacht van de SSIJ en blijft onder de aandacht. De accommodaties van SSIJ zijn alle rolstoeltoegankelijk. Waar mogelijk en aan de orde worden voorzieningen nog verder verbeterd.

De toegankelijkheid van gebouwen die niet onder beheer van SSIJ vallen, hebben wij niet in beeld¹.

Meer dan fysieke maatregelen

Natuurlijk is de toegankelijkheid van accommodaties een voorwaarde voor gehandicapte sporters om mee te doen. Maar eenmaal binnen gaat toegankelijkheid om meer dan fysieke maatregelen. Aangepast sporten heeft méér om het lijf dan met een rolstoel naar binnen kunnen of kunnen meedoen met het G-team. Er is een breed scala aan meer en mindere beperkingen. Die vragen soms om een hulpmiddel op maat, soms om een beetje begrip, soms om deskundige begeleiding. De coach aangepast sporten brengt in beeld wat sportverenigingen hierin kunnen betekenen.

Roosters

Op grond van (het bekostigingsbesluit van) de Wet Primair Onderwijs wordt voor het basisonderwijs 6 t/m 12 jaar per groep voor 1½ klokuur een gymnastiekzaal ter beschikking gesteld. Dit klokuur is inclusief het gebruik van kleedkamers en het op- en afbouwen van sporttoestellen. Veruit de meeste basisscholen verzorgen het bewegingsonderwijs voor de groepen 3 t/m 8 wekelijks in een blokuur van 60 minuten effectief bewegen (soms 70, 75 of 80 minuten). De scholen vinden het bewegingsonderwijs belangrijk, maar het kost in het drukke schoolprogramma relatief veel tijd. Het is belangrijk om de beschikbaarheid van de gymzalen goed aan te laten sluiten op de roosters van de individuele scholen.

Stimuleren schoolsport

Om kinderen meer te laten bewegen tijdens en ook na schooltijd worden er sportdagen georganiseerd, worden spelkisten samengesteld voor bewegingsonderwijs op het schoolplein en worden er bewegingsactiviteiten georganiseerd vanuit de schoolsportcommissie. Overigens hebben ook de activiteiten van de Schoolsportcommissie 'te lijden' onder de drukke roosters van de scholen en het beslag dat wordt gelegd op leerkrachten voor begeleiding. Nieuwe kansen zijn misschien te creëren door samenwerking. Met de verenigingen vanuit hun maatschappelijke rol, en met de buurtsportcoaches. Eén van hen heeft speciaal de relatie met het onderwijs als aandachtspunt.

Blokuren bewegingsonderwijs

Tenslotte: op rijksniveau vindt momenteel discussie plaats over het mogelijk ophogen van de blokuren

¹ Begin 2016 besprak de Tweede Kamer de ratificatie van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een handicap. Via een AMvB (Algemene Maatregel van Bestuur) zouden daarna eigenaren van gebouwen met een openbare functie verplicht worden om deze toegankelijk te maken voor gehandicapten. Het voorstel passeerde op 12 april de Eerste Kamer, "een heugelijk moment voor iedereen", aldus staatssecretaris Van Rijn.

bewegingsonderwijs voor het primair onderwijs. Als daartoe besloten wordt, heeft dat gevolgen voor het gebruik van de gymzalen. Er zal dan naar roosters en naar de beschikbaarheid van capaciteit moeten worden gekeken.

De volgende acties worden benoemd voor de pijler 'Sportaccommodaties'

Actie: In 2017 wordt een nieuw MGOIP uitgewerkt voor de periode 2018-2021. Dit plan wordt als voorstel in 2017 aan de gemeenteraad voorgelegd inclusief analyse ten aanzien van aspecten als gebruik, bezettingsgraad en tarieven van accommodaties.

Actie: Eigenaren en gebruikers van sportlocaties wijzen wij op de mogelijkheden en verplichtingen om de locaties toegankelijk te maken voor gehandicapten. We onderzoeken op korte termijn welke acties we hierin kunnen of moeten ondernemen.

Actie: Wat is er nodig en mogelijk om het sporten toegankelijk te maken voor mensen met een beperking? Naast de fysieke toegankelijkheid, spelen ook andere zaken een rol. We gebruiken de rapportage(s) van de coach aangepast sporten om een of meerdere bijeenkomst(en) te organiseren voor verenigingen. Dit doen we in overleg met de Beverwijkse Sportraad.

Actie: Hoe kunnen we op diverse locaties het sport- en beweegaanbod vergroten voor onderwijs, opvang van verschillende doelgroepen, senioren en mensen met een beperking? We verkennen, in samenwerking met SSIJ, sportverenigingen en andere organisaties (zoals scholen, zorg- en welzijnsorganisaties), actief de (verdere) mogelijkheden.

Actie: We gaan in samenwerking met alle betrokkenen na welke mogelijke kansen er liggen voor het vormen van een Sportcampus Beverwijk.

Actie: De gemeente stelt gymzalen voor het bewegingsonderwijs van de basisscholen beschikbaar volgens een rooster dat wij opstellen in samenspraak met SSIJ. In overleg tussen SSIJ en scholen zal steeds gekeken worden hoe dit zo goed mogelijk kan aansluiten op de roosters van de individuele scholen zodat deze zo goed mogelijk invulling kunnen geven aan het bewegingsonderwijs.

Actie: We bespreken met Schoolsportcommissie, buurtsportcoaches en verenigingen of zij de handen ineen kunnen slaan om sporten en bewegen op school op een leuke en laagdrempelige manier te (blijven) stimuleren.

Talent voor sport

Aandacht voor sporttalenten

We willen bijdragen aan een klimaat waarin sport hoog op de agenda staat en inwoners worden geprikkeld en verleid om te sporten en te bewegen. We zijn trots op onze sporttalenten en dat dragen we uit. Jaarlijks nodigen we sportkampioenen, afkomstig uit Beverwijk en Wijk aan Zee, uit voor de huldiging tijdens het Sportgala.

Aanstekelijk

Succes werkt aanstekelijk en bemoedigend. Sporttalenten die successen behalen kunnen van betekenis zijn voor de sportdeelname onder verschillende bevolkingsgroepen. Wat zou het mooi zijn als we op een of andere manier de Beverwijkse sporttalenten inzetten om sport en bewegen te stimuleren. Overigens betrekken de buurtsportcoaches incidenteel ook nu al sporters van naam bij diverse activiteiten.

De volgende acties worden benoemd voor de pijler 'Talent voor sport'

Actie: We zetten de huldiging van Beverwijkse kampioenen voort, met nadrukkelijk ook aandacht voor de kampioenen in de aangepaste sport. Voor het laatste zullen we overleg plegen met de coach aangepast sporten.

Actie: We onderzoeken de mogelijkheden om sporttalenten in te zetten als ambassadeurs voor sport en bewegen in Beverwijk en Wijk aan Zee. Dit doen we in samenwerking met verenigingen, andere (commerciële) sportaanbieders, de coach aangepast sporten en de andere buurtsportcoaches en de Beverwijkse Sportraad.

Sportief netwerken en communicatie

Breed samenwerken

Een randvoorwaarde voor effectief gemeentelijk sportbeleid is een goede samenwerking tussen gemeente, de spelers in de sport- en bewegingssector en andere sectoren (zoals welzijn, onderwijs, kunst en cultuur, zorg). Door te delen, te ontdekken en samen te werken versterken we elkaar en vergroten we de daadkracht.

Opbouw netwerk

In de rapportage van Bureau Ne9en over de Sportonderzoeken wordt deze aanbeveling gedaan: 'Om

een netwerk te ontwikkelen met organisaties uit verschillende domeinen is het van belang om inzichtelijk te maken welke partijen betrokken kunnen worden in het netwerk. Deze partijen dienen bewust gemaakt te worden van het belang van het netwerk en de rol die zij hierin zouden kunnen spelen'. Zo'n netwerk zou er zowel op strategisch als op operationeel niveau moeten zijn.

Rol buurtsportcoaches

Bij het verbeteren van de samenwerking op operationeel niveau spelen de buurtsportcoaches een belangrijke rol, om de samenwerking te verbeteren tussen diverse partijen enerzijds (onderwijs, gezondheid, maatschappelijke dienstverlening) en sport- en beweegaanbieders anderzijds. Buurtsportcoaches kunnen de brug slaan van zorg naar het sport- en beweegaanbod.

Aangepaste sport: netwerk en informatie

Dit is zeker van belang voor de aangepaste sport. Het blijkt dat de match tussen vraag en aanbod moeilijk tot stand komt. Het aanbod, voor zover het er is, is niet voldoende bekend en lastig vindbaar. Ook is de behoefte van de sporters met een beperking niet helder in beeld (ook niet bij welwillende sportverenigingen) en de doelgroep is niet vindbaar. Er bestaan regelingen voor bijvoorbeeld vervoer en andere zaken, die eveneens onvoldoende bekend zijn.

Een eerste aanzet

Als vervolg op de onderzoeken in 2015 naar sportdeelname onder inwoners en naar het veld van sportverenigingen in onze gemeente, hebben we de sportverenigingen uitgenodigd. Op 12 oktober 2015 vond een Ronde Tafelconferentie plaats met vertegenwoordigers van 20 sportverenigingen uit Beverwijk en Wijk aan Zee. Ook waren vertegenwoordigers aanwezig van de gemeente Heemskerk, de Evenementenmakelaar, het Gehandicaptenplatform, het Sociaal Team, de Stichting Sportaccommodaties IJmond (SSIJ), Sportdorp Wijk aan Zee, de Beverwijkse Sportraad en de buurtsportcoaches. De verenigingen gaven aan dit overleg erg op prijs te stellen en graag op de hoogte te willen blijven van de ontwikkelingen.

Over gemeentegrenzen

Last but not least: sporters en verenigingen bewegen zich niet alleen binnen de gemeentegrenzen. Er vindt volop uitwisseling plaats. Samenwerking is daarom niet alleen binnen de gemeente maar ook over de gemeentegrenzen heen van belang. Dat doen we bijvoorbeeld al voor het onderwerp aangepast sporten, waar we samenwerken met Heemskerk. Ook op het gebied van (beheer en onderhoud van) sportaccommodaties liggen kansen voor regionale samenwerking. Daar willen we ons de komende jaren verder op oriënteren.

De volgende acties worden benoemd voor de pijler 'Sportief netwerken'

Actie: Het ontwikkelen van een netwerk met organisaties uit verschillende domeinen op strategisch en op operationeel niveau. Deze partijen dienen bewust gemaakt te worden van het belang van het netwerk en de rol die zij hierin zouden kunnen spelen. Op operationeel niveau is de buurtsportcoach 'de spin in het web' om te netwerken en verbindingen te leggen naar welzijn en zorg, onderwijs etc.

Actie: Het sportnetwerk zal zich inzetten om periodiek thema's onder de aandacht te brengen. Denk bijvoorbeeld aan water, overgewicht enz.

Actie: We betrekken de coach aangepast sporten en het Gehandicaptenplatform / de Wmo-raad bij het netwerk om te bewaken dat de belangen van en mogelijkheden voor inwoners met beperkingen nadrukkelijk onder de aandacht blijven.

Actie: We gaan samen met de Sportraad en de buurtsportcoaches in gesprek met de verenigingen over hun maatschappelijke rol. Wat kunnen zij doen en wat hebben zij nodig om sportdeelname mogelijk te maken voor mensen voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is (mensen met beperkingen, ouderen, minima)?

Actie: Signaleren en uitwerken van kansen op gebied van regionale samenwerking, bijvoorbeeld waar het gaat om aangepast sporten, het beheer en onderhoud van sportaccommodaties en het uitwisselen van ervaringen.

Actie: Communicatie is over de hele linie van het sportbeleid een factor van belang. We kunnen de mooiste initiatieven ontplooiën, maar als we daar niet over communiceren, of als de boodschap niet aankomt bij de doelgroep, bereiken we ons doel niet. Communicatie zal daarom de komende jaren de nodige aandacht krijgen. We onderzoeken op welke manier dat het beste kan gebeuren. Dat doen we in samenspraak met bijvoorbeeld de Sportraad en met oog voor diverse thema's zoals ook het aangepaste sporten.

4. Uitvoeringsagenda

In deze nota hebben we heel wat acties genoteerd. Hieronder vindt u ze samengevat in een tabel. Gelukkig doet de gemeente dit alles niet alleen, integendeel. Voor de uitvoering werken we samen met en zijn we afhankelijk van (heel veel) medespelers.

We hebben aangegeven in welk jaar of in welke jaren we de activiteiten denken uit te voeren, of wanneer ze extra aandacht krijgen. Uiteraard is die planning niet in beton gegoten. Waar zich kansen voordoen zullen we ze waar mogelijk aanpakken!

Acties	2016	2017	2018	2019
Uitvoering onderzoek naar sportdeelname.				■
Sport in de buurt				
Sport- en spelvoorzieningen realiseren op centrale (speel-) plekken in de wijken en deze verbinden met wandel- en hardlooproutes, zodat een netwerk van sport- en beweegmogelijkheden ontstaat.		■	■	
Voortzetting inzet buurtsportcoaches om zowel het georganiseerde als het ongeorganiseerde sporten en bewegen te bevorderen. De inzet van de buurtsportcoaches zullen we monitoren en waar nodig bijsturen.	■	■	■	■
De coach aangepast sporten waar mogelijk te ondersteunen in het werk, bijvoorbeeld door het aanbod bekend te maken via diverse kanalen.	■	■		
Het stimuleren of ondersteunen van initiatieven van inwoners en verenigingen op gebied van sporten en bewegen, mede met inzet van de buurtsportcoaches.		■	■	■
De buurtsportcoaches en de Sociale teams betrekken bij de aanvragen van financiële ondersteuning voor sportdeelname door mensen met een minimuminkomen.	■	■	■	■
In samenspraak met de basisscholen onderzoeken hoe we de groep kinderen in beeld krijgen die nog geen zwemdiploma hebben en hoe we hen (hun ouders) kunnen stimuleren om zwemles te volgen.		■	■	■
Vitale verenigingen				
In overleg met de Beverwijkse Sportraad nagaan hoe we de communicatie met sportverenigingen blijvend vorm kunnen geven.	■			
In samenspraak met de Beverwijkse Sportraad nagaan hoe de rol van de Sportraad geïntensiveerd kan worden.	■	■		
In overleg met de verenigingen, de Beverwijkse Sportraad en de buurtsportcoaches nagaan of en welke ondersteuning nodig is om de verenigingen vitaal te houden.	■	■	■	■
De Beverwijkse Sportraad vragen om vrijwilligersbeleid bij verenigingen onder de aandacht te brengen.	■	■	■	■
Onderzoek naar wenselijkheid en haalbaarheid van een sportpas, of sport-/cultuurpas, voor de jeugd of in het algemeen.	■	■		

Acties	2016	2017	2018	2019
Sportaccommodaties				
Opstellen MGOIP 2018-2021 inclusief analyse ten aanzien van aspecten als gebruik, bezettingsgraad en tarieven van accommodaties.		■		
Eigenaren en gebruikers van sportlocaties wijzen op de mogelijkheden en verplichtingen om de locaties toegankelijk te maken voor gehandicapten.	■	■	■	■
In overleg met de buurtsportcoach aangepast sporten de sportaanbieders informeren wat nodig is (naast fysieke toegankelijkheid) om het sporten toegankelijk te maken voor mensen met een beperking.	■	■	■	■
In samenwerking met SSIJ, sportverenigingen en andere organisaties verkennen hoe we voor diverse doelgroepen het sportaanbod kunnen vergroten.		■	■	■
Onderzoeken welke mogelijke kansen er liggen voor het vormen van een Sportcampus Beverwijk.		■	■	
Optimalisering in de afstemming van roosters voor het gebruik van gymzalen door het basisonderwijs, in overleg tussen SSIJ en scholen.	■	■	■	■
Bespreken met Schoolsportcommissie, buurtsportcoaches en verenigingen of zij de handen ineen kunnen slaan om sporten en bewegen op school op een leuke en laagdrempelige manier kunnen (blijven) stimuleren.		■	■	■
Talent voor sport				
Voortzetten van de huldiging van Beverwijkse kampioenen, met nadrukkelijk ook aandacht voor de kampioenen in de aangepaste sport.	■	■	■	■
Onderzoeken hoe we sporttalenten kunnen inzetten als ambassadeurs voor sport en bewegen, in samenwerking met verenigingen, andere (commerciële) sportaanbieders, de coach aangepast sporten en de andere buurtsportcoaches en de Beverwijkse Sportraad.		■	■	■
Sportief netwerken en communicatie				
Ontwikkelen van een netwerk met organisaties uit verschillende domeinen op strategisch en op operationeel niveau.	■	■	■	■
Inzetten van dit sportnetwerk om periodiek thema's onder de aandacht te brengen zoals overgewicht of water.		■	■	■
Betrekken van de coach aangepast sporten en het Gehandicaptenplatform / de Wmo-raad bij het netwerk om te bewaken dat de belangen van en mogelijkheden voor inwoners met beperkingen nadrukkelijk onder de aandacht blijven.		■	■	■
In samenwerking met de Sportraad en de buurtsportcoaches in gesprek gaan met de verenigingen over hun maatschappelijke rol. Wat kunnen zij doen en wat hebben zij nodig om sportdeelname mogelijk te maken voor mensen voor wie meedoen niet vanzelfsprekend is (mensen met beperkingen, ouderen, minima)?		■	■	■
Onderzoeken op welke manier we communicatie met alle betrokkenen en doelgroepen op het gebied van sport het beste vorm kunnen geven.	■	■	■	■

- in dit jaar vindt de activiteit plaats, wordt deze opgestart of wordt de ontwikkelde werkwijze bestendigd
- in dit jaar extra aandacht voor deze activiteit

Tenslotte.. 10 smoezen om niet te sporten

1.

Ik heb altijd al een hekel gehad aan sport.

Vervang 'sport' door 'bewegen' en het klinkt al heel anders. Misschien doet sport ook wel te zeer denken aan die strenge gymlessen van vroeger. Daarom promoot het NISB in ieder geval dertig minuten bewegen per dag.

2.

Ik start vol goede moed maar houd het nooit vol.

Zoek een beweegmaatje: samen houd je het beter vol. Loop ook niet te hard van stapel. Dan liggen blessures op de loer en gaat de goede moed snel verloren.

3.

Ik stop maar weer, want ik val toch niet af.

Verwacht niet dat de kilo's er meteen afvliegen. De eerste zichtbare veranderingen treden pas op na twaalf weken geregeld sporten. Geniet intussen van al die andere voordelen. Door te bewegen wordt u gezonder, aantrekkelijker en beter gehumeurd.

4.

Sport doet pijn.

Laat u niet ontmoedigen door een beetje spierpijn of vermoeidheid in het begin. Het lichaam moet weer wennen aan extra beweging. Zorg daarom voor een geleidelijke opbouw: streef niet naar honderd push ups binnen een week, maar neem er maanden of desnoods jaren de tijd voor.

5.

Ik voel me zo futloos, het werk en de kinderen slokken al mijn energie op.

Juist dan: gaan! Want dé remedie tegen een futloos gevoel is actie. Mensen die meer bewegen hebben minder kans op depressies.

8.

Een abonnement op de sportschool is wel erg duur

Natuurlijk zijn er goedkope, zelfs gratis alternatieven naast wandelen en joggen. Er zijn ook genoeg dvd's verkrijgbaar met oefeningen. Veel fitnesscentra bieden trouwens dalurenabonnementen voor alleen het gebruik van de fitnessapparatuur.

7.

Sporten gezond? Op mijn leeftijd krijg je er alleen maar blessures van.

De sport die je van jongs af aan beoefent, is meestal ook het meest geschikt als u ouder wordt. Houd dus vast aan oude gewoontes. Accepteer wel dat het allemaal iets minder snel en lenig gaat.

6.

Ik heb een te drukke agenda.

Kies een sportactiviteit die niet aan tijd of locatie gebonden is, zoals hardlopen of racefietsen.

9.

Ach, ik fiets toch al elke dag naar mijn werk.

Fietst u minimaal tien minuten achter elkaar terwijl uw hartslag omhoog gaat en u sneller ademt? Dan is dat prima. Maar uw dagelijkse fietstocht is geen excuus om niet te hoeven sporten.

10.

Als ik minder eet val ik toch ook af?

Ja, maar gezondheidswinst boekt u alleen door de combinatie van afvallen én meer bewegen. Als we het puur over uiterlijk hebben: een strakke buik en billen krijgt u natuurlijk niet van een sapsjediët.

Meer weten/meer lezen?

Deze informatie komt van de website:

30minutenbewegen.nl/home-ik-wil-bewegen.html

Bijlage 1

Evaluatie 2008-2016

Op het vlak van sport is de laatste jaren volop beweging. Het laatst vastgestelde beleidsplan Beverwijk Vitaal en Sportief is geschreven in 2008. Dit beleidsplan is geschreven op basis van de inventarisatie 'Sport in Beverwijk'.

Beverwijk Vitaal en Sportief 2008-2011 bood vooral kader om op een goede wijze te kunnen sturen op het sport- en beweegaanbod. De inzet was om maatschappelijke doelen te bereiken, de gezondheid te bevorderen en goed toegankelijke accommodaties te creëren. De nota sprong daarmee al in op de verandering die aanstaande was: van sport als doel naar sport als middel.

In deze bijlage blikken we terug op de periode van 2008 tot nu. Dit doen we niet door alle voornemens en acties uit het eerdere beleidsplan af te vinken. We doen het door op hoofdlijnen de ontwikkelingen te schetsen in de afgelopen jaren en door de verbinding te leggen met wat er nu is op sportief vlak in Beverwijk en Wijk aan Zee.

Accommodaties

In de jaren 2008-2010 heeft de nadruk gelegen op het accommodatiebeleid. In deze periode is er een duidelijk plan opgesteld waarin het onderhoud van, en de investeringen in, onze sportaccommodaties zijn opgenomen over meerdere jaren: het zogenaamde MGOIP (Meerjarig groot onderhoud en investeringsplan). Hiermee is de kwaliteit van de sportaccommodaties geborgd voor de lange termijn. Daarnaast zijn er diverse kunstgrasvelden aangelegd (Korfbalclub HBC, BHC Overbos, De Kennemers en voetbalvereniging DEM), is er een nieuwe sporthal in gebruik genomen (Waterwijk) en hebben verschillende accommodaties een opknappbeurt gehad. Er is meer aandacht gekomen voor multifunctioneel gebruik van accommodaties en voor samenwerking. Denk aan het gebruik van accommodaties door scholen en naschoolse opvang.

Maatschappelijke doelen

In de jaren vanaf 2010 zijn er langzamerhand meer zaken in gang gezet waarmee sport breder ingezet is als middel

om maatschappelijke doelen te bereiken. Denk hierbij, vrij recent, aan de start van de buurtsportcoaches. Zij gaan te werk als verbinder tussen bewoners, verenigingen en scholen in de wijken. Ook de organisatie van een evenement als de SportFair (sinds vijf jaar) is een begrip geworden. Sportverenigingen krijgen hiermee een podium om zichzelf te presenteren. Maar de scope is breder geworden: het welzijnswerk participeert, er is aandacht voor ouderen en aandacht voor aangepast sporten. Door de invoering van het Jeugdsportfonds is er extra aandacht gekomen voor de jongeren uit gezinnen met een minimuminkomen. De huldiging van onze Beverwijkse sportkampioenen heeft in februari 2016 voor de vijfde keer op rij plaats gevonden. Het is een evenement waar sporters en verenigingen naar uitkijken en een middel om sport en sporters in het zonnetje te zetten. Dit zijn voorbeelden uit de afgelopen periode waarbij sport is ingezet als middel om de participatie te verhogen, de gezondheid te verbeteren en samenwerking en verbindingen te leggen binnen de sportwereld en met andere sectoren. Het zijn de maatschappelijke effecten die we voor ogen hebben.

Verenigingen

Onlangs de mooie successen die zijn behaald, mogen we onze ogen niet sluiten voor knelpunten en struikelblokken. Zo zien we dat verenigingen het moeilijk hebben om het hoofd boven water te houden. Mede door de toenemende populariteit van het ongeorganiseerde sporten zoals hardlopen en fietsen, nemen ledenaantallen af. Teruglopende financiën, een gebrek aan kaderleden en vrijwilligers in het algemeen nopen verenigingen de tering naar de nering te zetten. We proberen die problemen samen met de sportverenigingen het hoofd te bieden: wat hebben zij de komende tijd nodig?

Met Beverwijk Vitaal en Sportief 2008-2011 is acht jaar geleden de koers ingezet: goede sportvoorzieningen realiseren en behouden én sport inzetten als een middel om bredere doelstellingen te bereiken. De eerste stappen zijn hierin gezet. Met het sportbeleid 2016-2019 wil het college de positie van sport verder versterken en bestendigen in het sociaal domein. We willen daarbij onze inwoners, sportverenigingen en maatschappelijke partners ondersteunen en met hen meedenken.

Bijlage 2

Samenvatting onderzoeken

Bij het opstellen van deze Sportnota hebben we gebruik gemaakt van informatie uit twee onderzoeken uit 2015. In deze bijlage leest u hiervan een samenvatting.

1. Sportdeelname in Beverwijk

In juli 2015 presenteerde bureau Ne9eN (www.9advies.nl) de resultaten van drie sportonderzoeken die het bureau in opdracht van de gemeente Beverwijk deed. De opzet van de onderzoeken is deels afgestemd op landelijk onderzoek door NOC*NSF, zodat de resultaten vergelijkbaar zijn. De onderzoeken richtten zich op sportdeelname door inwoners vanaf de leeftijd van 12 jaar, op kinderen in de bovenbouw van de basisscholen en op inwoners met een beperking.

Inwoners van 12 jaar en ouder

74% van de inwoners van Beverwijk van 12 jaar en ouder doet meer dan 12 keer per jaar aan sport. Dat cijfer ligt ongeveer op het landelijk gemiddelde van 75%. Degenen die minder dan 12 keer per jaar sporten, geven grotendeels aan dat dat komt door fysieke problemen (langdurige blessure, afgekeurd, ziek, beperking), tijdgebrek of doordat zij sporten te duur vinden. Bijna de helft van de niet-sporters wil in de toekomst wel (weer) gaan sporten.

Het lidmaatschap van een sportvereniging ligt met 33% op het landelijke gemiddelde. 25% van de sporters in Beverwijk sport in een anders georganiseerd verband, zoals bij commerciële aanbieders, via bedrijfssport of via welzijnswerk. Een groot deel van de sporters (39%) beoefent sport in ongeorganiseerd verband. Fitness is de meest populaire sport in Beverwijk, gevolgd door hardlopen, fietsen, wandelen en tennis.

Jongeren

Jongeren van 12 tot en met 21 jaar sporten het vaakst, maar liefst 92% geeft aan te sporten. Tegelijk bevindt zich in deze leeftijdscategorie de meeste turbulentie:

sportdeelname moet concurreren met schoolprestaties, vervolgstudies en de start van een loopbaan. Sportverenigingen geven aan dat vanaf het 14e levensjaar veel sporters om uiteenlopende redenen afhaken.

Ouderen

Ten opzichte van het landelijk gemiddelde valt op dat ouderen in Beverwijk relatief vaak sporten. Van de inwoners van 50 jaar en ouder sport maar liefst 70%

Gebruik en tevredenheid voorzieningen

Het grootste deel (71%) van de sportbeoefening van inwoners vindt plaats binnen de eigen gemeente, 29% vindt elders plaats. 76% van de sporters is (zeer) tevreden over de aanwezige sportaccommodaties in gemeente Beverwijk. 68% van de sporters is (zeer) tevreden over de aanwezige sportvoorzieningen en -mogelijkheden in de openbare ruimte. Deze percentages zijn aanzienlijk lager dan het landelijk gemiddelde (87%). Op de vraag welke voorzieningen en mogelijkheden gemist worden in Beverwijk werden onder meer genoemd: een golfbaan, rugby, honkbal/softbal, meer fitnesscentra en meer hockey-mogelijkheden, kwalitatief goede wandel- en mountainbikepad, trapveldjes en openbare fitnessmogelijkheden.

Van de respondenten gaf 39% aan deel te willen nemen aan sport- en beweegactiviteiten in de buurt. Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat inwoners jonger dan 21 jaar en inwoners tussen 31-50 jaar relatief gezien veel deel willen nemen aan deze activiteiten. 27% zou zich in willen zetten om deze activiteiten te organiseren.

Kinderen (onderzoek basisscholen, bovenbouw)

De Nederlandse Norm Gezond Bewegen (NNGB) stelt dat kinderen tot en met 18 jaar dagelijks minimaal 60 minuten matig intensief moet bewegen. In Beverwijk voldoet 30% van de bovenbouwleerlingen aan deze norm. Dit cijfer ligt boven het landelijk gemiddelde. 89% van de leerlingen doet meer dan 12 keer per jaar aan sport, dit cijfer ligt iets onder het landelijk gemiddelde (91%). Kinderen die niet sporten,

geven als reden aan dat ze 'er nog op gaan' of sporten niet leuk vinden. Drie kwart van de niet-sporters geeft aan dat zij wel zin hebben om te sporten.

De meeste sportende kinderen doen aan voetbal, gevolgd door paardensport, dansen, tennis en judo. 77% van de sportende kinderen doet dat bij een vereniging. 96% van de kinderen heeft een zwemdiploma.

Van de bovenbouwleerlingen doet 67% aan sport via een vereniging. Verenigingen zijn daarmee een belangrijke partner in het sportaanbod. Daarnaast zijn er nog andere (anders of ongeorganiseerde) mogelijkheden, zoals de manege, de dansschool, het zwembad, het naschoolse aanbod, thuis of op straat. De meeste jonge kinderen spelen bovendien vaak buiten. Van hen stelt 88% een of twee keer per week, tot meer dan vier keer per week, buiten te spelen.

De gymlessen zijn populair. Leerlingen zouden in meerderheid vaker gymles krijgen, vaker buiten gymmen en zien graag meer diversiteit in sporten en spelen.

Inwoners met een beperking

De enquête onder inwoners met een beperking is uitgezet via organisaties en instellingen die contact met hen hebben. Er zijn 79 ingevulde vragenlijsten ingeleverd. Aangezien we geen beeld hebben van het totaal aantal inwoners in Beverwijk dat een beperking ondervindt, kunnen we geen uitspraken doen over representativiteit en moeten we voorzichtig zijn met de uitkomsten.

52% van de respondenten doet meer dan 12 keer per jaar aan sport. Degenen die niet sporten geven als reden aan dat ze de juiste begeleiding missen, dat ze sport te duur vinden of (fysieke) problemen ondervinden. Van de niet-sporters geeft een groot deel aan in de toekomst wel (weer) te willen sporten. Op de vraag wat hen zou helpen om lid te worden van een vereniging, geven zij aan dat ze financiële ondersteuning nodig hebben en behoefte hebben aan toegankelijke sportverenigingen, accommodaties en activiteiten.

Wensen die zijn genoemd: verenigingen die open staan voor mensen met een beperking, goede begeleiding, begrip, en het samengaan van valide en minder-valide sporters. Het aanbod is bovendien niet groot; het is een wens dat hierin meer diversiteit komt.

2. Onderzoek verenigingen

In 2015 heeft een student van de Hogeschool Amsterdam onderzoek verricht naar sportverenigingen in de gemeente

Beverwijk. Het onderzoek was een afstudeeropdracht en kwam tot stand in samenwerking met Ne9eN, het bureau dat het onderzoek naar sportdeelname uitvoerde in dezelfde periode.

Er zijn 60 sportaanbieders in de gemeente Beverwijk zonder commercieel winstoogmerk. Zij waren onderwerp van het onderzoek. Commerciële sportaanbieders, zoals de fitnesscentra en ook commerciële dansscholen, zijn buiten beschouwing gelaten. Zij hebben een andere rol in het maatschappelijk veld en een andere relatie met de gemeente dan de niet-commerciële aanbieders.

De 60 (niet-commerciële) clubs en verenigingen bieden in totaal 30 verschillende sporten aan. Van hen hebben 40 verenigingen de enquête ingevuld. De uitkomsten geven aan dat de sportvereniging onderling niet structureel samenwerken en (nog) niet bekend zijn met het werk van de Buurtsportcoach. De functie van de Beverwijkse Sportraad is voor de niet-aangesloten verenigingen onduidelijk, wat overigens bevestigd wordt door de Sportraad zelf. De werving van nieuwe leden en de financiën zijn voor veel verenigingen knelpunten. Veel verenigingen zijn niet bekend met het huidige sportbeleid van de gemeente, maar willen graag betrokken worden bij de ontwikkeling van nieuw beleid. Sportverenigingen zien de rol van de gemeente vooral als geldschieter, regisseur en verbinder. Een kwart van de verenigingen is geïnteresseerd in verenigingsondersteuning in de vorm van kennisvermeerdering en publiciteit over het sportaanbod. Van de ondervraagde verenigingen stellen 15 verenigingen sport aan te bieden voor mensen met een handicap. Knelpunten in het aanbieden van aangepast sporten is het ontbreken van gekwalificeerde trainers en begeleiders. Veel sportverenigingen zien dat de rol van sport en sportverenigingen verandert en geven aan dat zij graag een maatschappelijke rol vervullen, maar niet voldoende op de hoogte zijn van de mogelijkheden. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aanbieden van sport voor specifieke doelgroepen zoals mensen met een beperking en ouderen.

**gemeente
beverwijk**

Gemeente Beverwijk

Bezoekadres: Stationsplein 48

Postadres: Postbus 450, 1940 AL Beverwijk

Telefoon: 0251 - 256256

Website: www.beverwijk.nl